

U.G. 5th Semester Examination - 2020

SANSKRIT

Course Code: BSNSDSHT2 [DSE 2]

Course Title: Sanskrit Linguistics

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु दशनां प्रश्नानाम् उत्तरं सुरगिरा देवनागरीलिप्या च अतिसंक्षेपेण देयम् : 1×10=10
 - i) 'भाषा' केन धातुना निष्पन्नाः?
 - ii) संस्कृतभाषासन्दर्भे 'अर्धस्वरः' कः?
 - iii) सर्वाधिकभाषाः कस्मिन् परिवारे समुपलभ्यन्ते?
 - iv) एकाक्षरी भाषा का अस्ति?
 - v) 'क' वर्गयोः उच्चारणस्थानं किम्?
 - vi) दन्तौष्ठवर्णः कः?
 - vii) ग्रीकभाषा कस्य परिवारस्य भाषा?
 - viii) अनुदात्तस्य लक्षणं किम्?
 - ix) अर्वाचीनतमः भाषावैज्ञानिकः कः?
 - x) हिन्दीभाषा कस्य परिवारस्य भाषा?
 - xi) आभ्यन्तरप्रयत्नः कतिविधः?
 - xii) ईषत् विवृतम् _____। शून्यस्थाने किं भवति?
 - xiii) भाषाणां वर्गीकरणस्य कति प्रकाराः प्राधान्येन?
 - xiv) नासिकासम्बन्धसूत्रं किम्?
 - xv) स्वरभक्तेः उदाहरणं दीयताम्।

2. निम्नलिखितानां केषाञ्चित् पञ्चप्रश्नानामुत्तरं देवनागरीलिप्या संक्षेपेण संस्कृतभाषया च दीयताम् : 2×5=10
 - i) संस्कृते ध्वनिसंख्याः कति? वैदिकसंस्कृते ध्वनिसंख्याः कति?
 - ii) संस्कृतभाषायाम् उष्मवर्णाः कति?
 - iii) ग्रीम-नियमेन संस्कृतस्य चतुर्थ-वर्णं जर्मनिके किं भवति?
 - iv) संस्कृतभाषा कीदृशी अस्ति?
 - v) तालुसम्बन्धसूत्रं किम्?
 - vi) ग्रीमनियमस्य प्रणेता कः? तालव्य नियमास्य सूत्रानुसन्धानकर्ता कः?
 - vii) ककारश्टकारयोः महाप्राणभूतौ कौ?
 - viii) ग्रासमानमते 'दधामि' इत्यस्य मूलरूपं किम् आसीत्?
3. अधस्तनेषु प्रश्नेषु प्रश्नद्वयं संस्कृतभाषया समाधेयम् : 5×2=10
 - i) वेदिकभाषातः संस्कृते ध्वनितात्त्विकं शब्दभाण्डारगतये विशेषा लक्ष्यन्ते ते विचारणीयाः।
 - ii) ग्रासमान-नियमः संक्षेपेण प्रतिपादयतः।
 - iii) संक्षिप्तटीका कार्या (एकमाश्रित्य) :
 - a) जर्मनिकभाषा
 - b) स्वरवर्णानां स्थानगतो भेदः
4. ये-कोनो एकटि प्रश्नेर उत्तर दाओ : 10×1=10
 - i) इन्द्ो-इउरोपीय भाषागोष्ठीर केन्द्म शाखा सम्पर्के विस्तृत आलोचना कर।
 - ii) बाक्येर लक्षण कि? बाक्य कत प्रकार? ए विषये विस्तृत आलोचना कर।
 - iii) भाषार वर्गीकरणे आकृतिमूलक वर्गीकरण ओ पारिवारिक वर्गीकरण सम्पर्के आलोचना कर।